

№52 С.Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебі
коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Ертежүктіліктің алдын алу бойынша атқарылған жұмыстар

2022-2023 оқу жылы

ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ АДАМИ
ӘЛЕУЕТТІ ДАМУ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
КЕЛЕС АУДАНЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ
ДАМУ БӨЛІМІНІҢ
«№52 С.БЕГАЛИН АТЫНДАҒЫ
ЖАЛПЫ ОРТА БІЛІМ
БЕРЕТІН МЕКТЕБІ»
коммуналдық мемлекеттік
мекемесі

Коммунальное государственное учреждение
«ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДНЯЯ
ШКОЛА
№52 ИМЕНИ С.БЕГАЛИНА» ОТДЕЛА
РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО
ПОТЕНЦИАЛА КЕЛЕССКОГО РАЙОНА
УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ
ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА
ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ

БҰЙРЫҚ

№235

ПРИКАЗ

Қаратал ауылы

«01» «09» 2022 жыл

«Жасөспірімдер арасындағы
ертежүктіліктің алдын алу»
туралы

1. Мектепте жасөспірімдер арасындағы ертежүктіліктің алдын алу бойынша жоспар жасалып, бекітілсін.
2. Қыздарды инабаттылыққа, әдептілікке, бауырмалдыққа, кішіпейілділікке тәрбиелейтін танымдық сайыстар мен әңгімелер, дөңгелек үстелдер ұйымдастырылсын.
3. Мектеп медбикесі Исакова З, қыздарға жеке бағынып таныстыру туралы лекциялар жүргізісін.
4. Осы бұйрықтың орындалуына бақылау мен басшылық жасау жауапкершілігі директордың тәрбие ісі көніндегі орынбасары М. Кузенбаеваға жүктелсін.

Мектеп директоры:

Г. Бекжанова

"Бекітемін"
Мектеп директоры
Г. Бекжанова

**№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебінің
ерте жүктіліктің алдын алу шаралары бойынша
жүргізілетін жұмыс жоспары**

2022-2023 оқу жылы

Р/с	Атқарылатын жұмыстар	Орындалу мерзімі	Жауаптылар
1.	Ерте жастағы жүктілік - болашаққа балта шабу Әңгіме	Қыркүйек 7-8сынып	ДТЖО М. Кузенбаева сынып жетекші Медбике З. Исакова
2.	Ерте жүктілік немен қауіпті? Дөңгелек үстел	Қазан 9-10сынып	ДТЖО М. Кузенбаева Психолог Медбике З. Исакова
3.	Қызға қырық үйден тыйым салу. Дебат сабақ	Қазан 10-11 сынып	ДТЖО М. Кузенбаева сынып жетекші
4.	Ерте жүктіліктің нәтижесі. Бейнетаспадан көрініс:	Желтоқсан 7-8сынып	ДТЖО М. Кузенбаева Психолог, Медбике З. Исакова
5.	Ерте жүктілік деген не? Әңгіме	Қаңтар 8-9сынып	ДТЖО М. Кузенбаева сынып жетекші психолог Әлеуметтік педагог
7.	Ерте жүктілік салдары. Бейнетаспадан көрініс:	Ақпан 10-11 сынып	ДТЖО М. Кузенбаева сынып жетекші психолог Медбике З. Исакова
8	«Қызым үйде қылығы түзде» тәрбие сағат	Наурыз 8-9сынып	ДТЖО М. Кузенбаева сынып жетекші
11	«Қыз тәрбиесі-ұлт тәрбиесі» дөңгелек үстел	Сәуір 7-8 сынып	ДТЖО М. Кузенбаева психолог
12	Баяндама «Қыз бала әдебі»	Мамыр 7-8сынып	ДТЖО М. Кузенбаева сынып жетекші

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: М. Кузенбаева

№52 С. Бегшалин атындағы жалпы орта білім беретіні мектебіндегі

**«Ерте жүктілік немен қауіпті?» мақсатында дөңгелек үстелдің өткізілуі
туралы мәлімет**

Қатысқандар:

- 1.ДТДЖО – М. Кузенбаева
- 2.Психолог- Б. Кенжебаева
- 3.Медбике– З. Исакова
- 4.Шақырылғандар: 9-10-11 сынып қыздары

Іс – шараның мақсаты жасөспірімдердегі ерте жүктіліктің алдын алу.

- 1.Қыздарға адамгершілік тұрғысынан бойжеткен ережесін үйрету.
- 2.Өз бойларындағы сұлулықты, әсемдікті сезіну, адамдармен қарым-қатынас іскерліктерін дамыту.
- 3.Қыздардың өз бойында инабаттылық, ибалылық, сыпайылық қасиеттерін қалыптастыруға, бірлікке тәрбиелеу.

Алғы сөзді ДТДЖО М. Кузенбаева сөзді алып, Психологтың ұйымдастыруымен 9-10-11 сынып қыздары арасында «Ерте жүктіліктің алдын алу» мақсатында жиналыс өткізілді. Жиналыс жасөспірім қыздардың жеке гигиенасы туралы лекция оқып, видеороликтер көрсетілді. Қыздарға сұрақтар қойылып, қыздардың қойған сұрақтарына жауап берді.

Мектебімізде қыздар арасында бұл тақырыпта бірнеше іс-шаралар атқарылып отырады. Жасөспірімдер арасындағы ерте жүктіліктің алдын алу мақсатында дөңгелек үстел өтті. Онда қыздарға ерте жүктіліктің салдары қандай болады; оның адам өміріне тигізетін келешектегі қауіп-қатері қандай; тағы басқада осындай үлкен сұрақтың төңірегінде әңгіме қозғалды. Олардың тарапынан сұрақтар мен пікірлер өте көп болды.

Қыздарды ұлттық салт-дәстүрлерді қастерлеп, тәрбиелі, білімді, өнерлі болып өсуге, қыз балаға гигиеналық тазалықты дұрыс және күнделікті сақтауға үйрету. Өз бойларын, ойын дөрекіліктен сақтандыру:

Әлеуметтік педагог қыздарға сақ болып, қазірден бастап олардың тәртібіне ата-анасы жұмыста болғанда үйде немен айналысатынын қадағалап, хабардар болып отыруы керектігі туралы айтылды. Мектеп психологы қыздардың кешкі уақытта үйден шықпауы, интернет желісінде түрлі әлеуметтік желілерде отырмауын қадағалау тапсырылды. Б. Момышұлының сөзімен «Тәртіпсіз ел болмайды, тәртіпке бас иген құл болмайды» өз ойын тиянақтап жеткізді.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары :

Кен

М. Кузенбаева

№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебіндегі
«Ерте жастағы жүктілік-болашаққа балта шабу»
мақсатында өткізілген жиналыстың
хаттамасы №1

Қатысқандар:

- 1.ДТПЖО – М. Кузенбаева
- 2.Психолог-Е. Құрбанбексв
- 3.Медбике– 3. Искакова
4. Тәлімгер - А. Таскулова
- 4.Шақырылғандар: 7-8 сынып қыздары

Каралатын мәселе:

1. Ерте жүктілік және оның алдын алу.
2. Ерте жүктілік және оның жасөспірім қыз балалардың денсаулығына зияны.

Іс – шараның мақсаты:

Әлемде, жалпы елімізде болып жатқан келеңсіз оқиғалардың алдын алу және қыз балалар арасында кездесетін ерте жүктілік,оның денсаулыққа қаншалықты зиян екендігін түсіндіре отырып қыз бала тәрбиесінде дұрыс көңіл бөлуге ақыл-кеңестер беру

Бірінші мәселе бойынша, мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары М. Кузенбаева сөз алды, басқаға карағанда, қаймағы бұзылмаған қазақ қоғамында қызға деген көзқарас ерекше. Қызын жат ниғыл мен тұл-көзден сақтау мақсатында бұрымына шолпы, тақиясына үкі тағып, бүрмелі көйлек кигізетін болған. Халқымыз қыздың өлшемін – ұлттың өлшемімен өлшеген. Сол себептен де, қайсыбір отбасы болмасын қыз бала дүниеге келсе, «қазаншы» келді деп, жақып-жуығынан сүйінші сұраған. Қызға мәпелеп караумен қатар, керек жерінде қаталдық та танытқан. «Қызды – қырық үйден тию», «Қыздың өзі үйде болғанымен, қылығы түзде» деп болашағына бей-жай карамаған.

Екінші мәселе бойынша мектеп медбикесі 3. Искакова өз сіз жалғастырды. – Ерте жүктілік деп 13-13 жаста болатын жүктілікті айтамыз. Осы уақытта қыз баланың өтпелі кезеңі басталып, ағзада гормондық қайта құрылу үрдісі жүреді. Ерте жүктілік несімен қауіпті? Жүктілік кезінде ағза күшейген тәртіпте жұмыс істейді. Жүрек-қан тамыры, эндокриндік жүйе, басқа да ішкі ағзаға үлкен салмақ түседі. Мұнын қиындығы – жас ағзада көбнесе плацентарлық тапшылық, анемия, токсикоз болады. Ерте жүктілікте қыздың ағзасы осындай жүктемеге әзір болмайды. Сол үшін ең дұрысы – ерте жүктіліктен сақтану. Жоспарланбаған жүктіліктен сақтану жайында орта мектепте ата-анамен, сынып жетекшімен жиі әңгімелесу керек. Сондай-ақ, жыныстық тәрбие туралы кітаптар оқу да көп көмегін береді. Егер қыз жыныстық қатынасқа ерте түссе, ол оның салдарын білугі тиіс. Міне, осы тұста оған отбасында анасымен, жеңгесімен жақын сырласуы қажет. Кейде біз баланы өте

катал тәрбиелеп жатамыз. Тәрбиелеу – осы екен деп шамадан тыс қаталдыққа салынып, баланы жастайынан жаттақ етеміз. Осыдан келіп, қыз анасына ашылып, ойындағысын айтуға жасғанады немесе ұялады. Мәселен, бала дәурен калып, қыз дәуренінің басталғанын ол анасына емес, алдымен құрбысына, яки болмаса жөңгесіне айтады. Сол үшін қызды бала кезінен өзімізге сендіріп, оған анадан артық жақын адам жоқ екенін ұғындырып өсіргеніміз абзал. Қыз – болашақ ана, сондықтан ес кіргеннен бастап анасы қызына бір әулеттің үлгілі келіні атанатынын санасына сіңіріп, осы тұрғыда әйелге үлкен жауапкершілік пен міндет жүктелетінін айтып отыру артық етпейді. Егер ол жүктілікке әзір болмаса, жүктіліктен сақтанудың жолынан толық ақпараттанғаны дұрыс.

Жарыс сөз:

Мектеп тәлімгері А. Тасқұлова шығып жалғастырды.

Қыз – сұлулық пен ақылдың белгісі. Ұлтқа келер ұят пен ардың өлшемі. Қыз қылығы – талайды тамсандырып, талайдың жүрегін жаулаған. Қаншама ақынның шабытын оятып, жырына арқау болған. Қыз – қазақтың мақтанышы.

10сынып оқушысы Б. Жанибек - өте орынды сөздер айтып жатырсыздар, қыздар болашақта үлгілі отбасы құруға, иманды, ибалы, инабатты, өз арын таза ұстайтын халқымыздың қыздары болуға шақырды.

Шешім:

1. Ертежүктіліктің алдын алу бойынша түсіндірме жұмыстар жалғасын тапсын.
2. Оқушы қыздардың жүріс-тұрысына көңіл бөлінсін.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

М. Кузенбаева

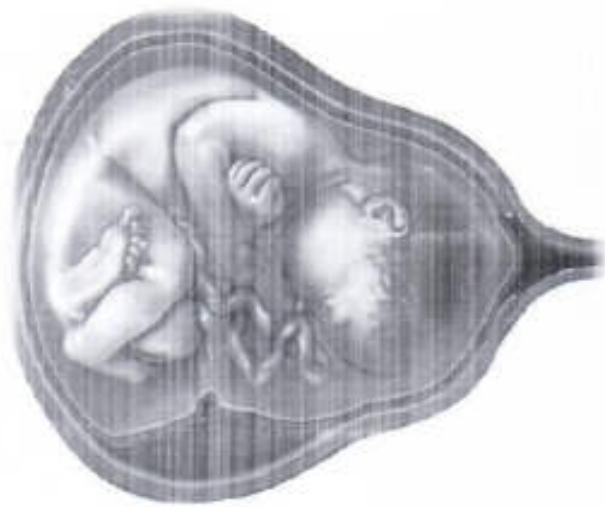

ЖЫНЫСТЫҚ ӨМІР ДЕГЕН НЕ ЖӘНЕ ЕРТЕ ЖҮКТІЛІКТІҢ

АЛДЫН АЛУ

Жасөспірім қыздарға арналған тренинг сабақ

Ерте жүктіліктің алдында

БҮЛГЭХНИЙН БҮЛМЭЙНИЙН КӨНӨЛ...

**Жастар арасында ерте
жүктілік белен алып барады.**

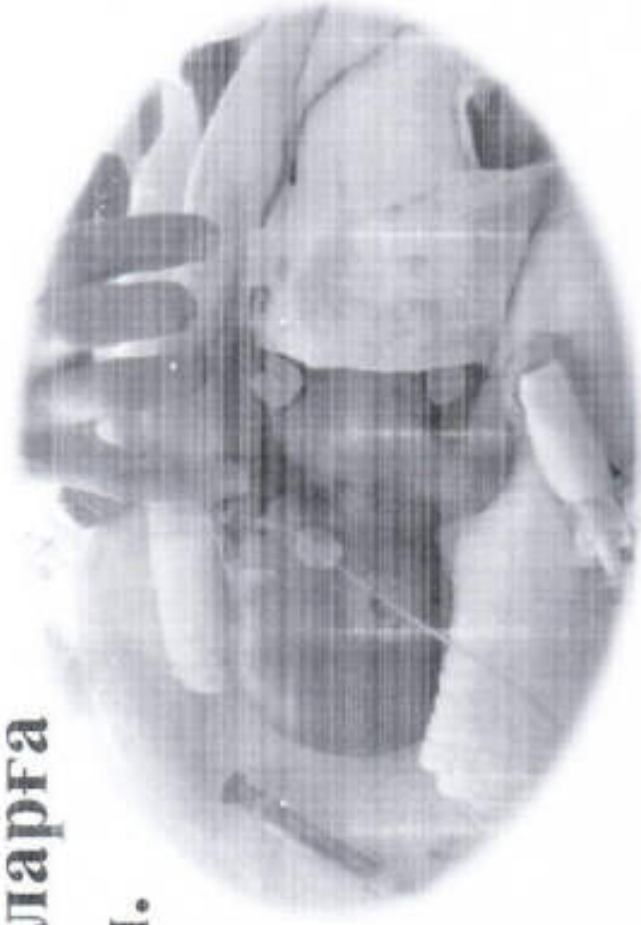
Ерте жүктілік деген не?

Ерте жүктілік деп 13-19 жаста болатын жүктілікті айтады. Осы уақытта қыз балаларда өтпелі жас кезеңі басталып, гормондық қайта құрылу жүреді.

Медицинада 18 жасқа дейін болған жүктілік ерте жүктілік деп саналады.

Ерте жүктілік неге әкеліп соқтыруы мүмкін?

**Қыз баласы физиологиялық
тұрғыдан ана болуға әлі дайын
емес уақытындағы ерте
жүктілік ауыр асқынуларға
әкеліп соқтырады.**

Ерте жүктілік немен қауіпті?

Жүктілік кезінде ағза күшейген тәртіпте жұмыс істейді – жүрек-қан тамыры, эндокриндік жүйе және ішкі органдарға үлкен жүктеме артылады. Бұның қиындығы жасөспірімнің гормондық қайта құрылуы жүктілік қайта құрылуға жүктелгені. Жас аналарда көбінесе плацентарлық тапшылық, анемия, токсикоздар болады.

Қыз балалардың ағзасы осындай

жүктемелерге әзір емес!

Ерте жүктіліктен қалай сақтануға болады?

**Ерте жүктіліктің қандай
профилатикасы бар?**

Проблемамен күресудің ең
үздік тәсілі – жат әдеттен
сақтану. Жоспарланбаған
жүктіліктен сақтанудың
тәсілдері туралы ата-
анамен жиі әңгімелесу
керек. Жыныстық тәрбие
туралы кітаптар оқу.

Бүт жатпайга жол жок

**Мұндай оқиғаға
жол бермейміз**

Қыздарға арналған 40 кеңес

1. Өз-өзіңізді жақсы көріңіз. Сонда өмір сүру әлдеқайда жеңіл болады.
2. Бірге жүрген қыздардың бәрі әрқашан қасыңыздан табыла бермейтінін ұмытпаңыз.
3. Егер шынайы дос тапсаңыз, қандай қашықтықта болса да, достық қарым-қатынасыңызды үзбеңіз.
4. Дүниеге қызықпаңыз, ол сізді бақытты етпейді.
5. Қандай жағдайға кезіксеңіз де, ешкімді кінәламаңыз, катені алдымен өзіңізден іздеңіз.
6. Әжеңізбен жиі уақыт өткізіңіз, ол сізге көп нәрсе үйретеді.
7. Есте сақтаңыз: белгілі бір мәселеге тіреліп, өмір тоқтап қалмайды. Өйткені жаңбырдан кейін де күн шығады.

8. Барлық нәрсеге шайкаса берудің қажеті жоқ.
9. Өзіңізді өзгелермен салыстырмаңыз, ол сіз секілді ешқашан бола алмайды.
10. Сезіміңіз соншалықты берік болса да, махаббатқа қатты берілмеңіз. Себебі сіз өз-өзіңізді жоғалтып алуыңыз мүмкін.
11. Әдемі әрі сауатты сөйлеп үйреніңіз, ол сізге өмірде міндетті түрде көмектеседі.
12. "Жоқ" деп айтудан қорықпаңыз, оның да пайдасы бар.
13. Өмір тек бір-ақ рет беріледі. Сондықтан оны өкінбейтіндей етіп сүруге тырысыңыз.
14. Жігіттердің артынан жүгірмеңіз, керісінше олар сіздің артыңыздан жүгіруі керек.
15. Жаксы сөз - жарым ырыс екенін естен шығармаңыз. Оны айтып та, қабылдап та үйреніңіз.
16. Өзгелердің де, өзіңіздің де алдыңызда адал болыңыз.
17. Жалғыздықтан қорықпаңыз. Ол өздігіңізден дамуға көмектеседі.
18. Өз сезіміңізді жеткізуден қорықпаңыз.
19. Дауласқыңыз келсе дауласыңыз, бірақ 8-ереже есте болсын.
20. Білім - керемет күш. Жан-жақты болу үшін әртүрлі кітап оқыңыз.
21. Егер жігітіңіздің үйінде бірде-бір кітап болмаса, теріс айналып кете беріңіз.
22. Өзіңізді қандай жағдайда да алып шығуыңыз керек.
22. Қателіктерден сабақ алатыныңызды ұмытпағайсыз.
23. Күніне бір рет болса да айналаңыздағы адамдарға жақсылық жасауға тырысыңыз.
24. Тәрбиелі жанұядан шыққаныңызды көрсетіңіз. Сонда сіз жайлы тек керемет пікірлер айтылатын болады.

25. Тек үлкендермен ғана емес, өзіңіздің қатарластарыңызбен және жасы кіші адамдармен де сыпайы болыңыз.
26. Сіздің сөздеріңізден гөрі істеріңіз сіз жайлы көп нәрсеге көз жеткізетінін біліп жүріңіз. 27. Сезіміңізді жасырып емес, айтып біліңіз.
28. Қарапайым заттардың өзінен көркемдік көруге тырысыңыз.
29. Теріңізге жас кезіңізден абай болыңыз. Күнге қарсы иісмайлар пайдаланыңыз.
30. Сізді жақсы көретін жандармен жақын болыңыз.
31. Қандай қиыншылыққа кез болсаңыз да, енсеңізді түсірмей, басыңызды тік көтеріп жүріңіз.
32. Өзіңіздің көз жасыңыздан қорықпаңыз. Өйткені одан жаңа күш, серпіліс таба аласыз.
33. Күлкі - жаныңызға да, денеңізге де ем.
34. Сөзбен жұбата да, жылата да аласыз. Сондықтан сөйлемес бұрын ой сүзгісінен өткізіңіз.
35. Кешірім сұрау кішіліктің емес, кісіліктің белгісі.
36. Алға қойған мақсатқа жету үшін талмай еңбектенуіңіз керек.
37. Өз-өзіңізді қамтамасыз етіп үйреніңіз.
38. Өзіңіздің бағаңызды ешқашан түсірмеңіз.
39. Сіз өзіңіз ойлағаннан да жоғарысыз.
40. Өмір дегеніміз - бүгінгі күн. Кешегі де емес, ертеңгі де емес. Бүгінгі күнмен өмір сүріп, бақытты болыңыз.

Анықтама

№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебінде 2022 жылдың сәуір айыда " Ерте жүктіліктің алдын алу " мақсатында жоғары сынып қыздарына арналған «Қызды қырық үйден тыю» тақырыбында тренинг өткізілді.

Жиналыстың негізгі мақсаты, ерте жүктіліктің алдын алу, әдет-ғұрыпты,салт-дәстүрді қыз баланың бойына сіңіре отырып, келешекте ана алдында қоғамның, ұлттың тыныс-тіршілігі барысындағы үлкен жауапкершіліктің тұрғандығын сезіндіре отырып, әдепті, сыпайы, адамгершілігі мол, білімді жан жақты жетілген қыз бала болуға тәрбиелеу.

Сонымен қатар, жиналыста мектеп оқушыларына арнайы дайындалған бейне-роликтер көрсетіліп, тренингтер болды. Оқушылар өздерінің көкейлерінде жүрген сұрақтарын қойып тұщымды жауап алды. Тренингті мектеп педагог- психологы Б. Кенжебаева жүргізді

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: М. Кузенбаева

АНЫҚТАМА

№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебінде 2022 жылдың мамыр айында "Ерте жүктіліктің алдын алу" мақсатында жоғары сынып қыздарына арналған «Қыз әдебі» тақырыбында әңгіме жүргізді өткізді.

Жиналыстың негізгі мақсаты, ерте жүктіліктің алдын алу, әдет-ғұрыпты, салт-дәстүрді қыз баланың бойына сіңіре отырып, келешекте ана алдында қоғамның, ұлттың тыныс-тіршілігі барысындағы үлкен жауапкершіліктің тұрғандығын сезіндіре отырып, әдепті, сыпайы, адамгершілігі мол, білімді жан жақты жетілген қыз бала болуға, қыз әдебі туралы тәрбиелеу.

Сонымен қатар, жиналыста мектеп оқушыларына арнайы дайындалған бейне-роликтер көрсетіліп, тренингтер болды. Оқушылар өздерінің көкейлерінде жүрген сұрақтарын қойып тұщымды жауап алды.

Мектеп педагог-психологы:

Б.Кенжебаева